

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Resumé

Tulešice (Bez. Znojmo), „Na dlouhých záhonech“. Kultur der mitteldanubischen Urnenfelder. Siedlung. Terrainbegehung.

VĚTEŘOV (okr. Hodonín)

„Lysé hory“. Slezská fáze KLPP. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při výkopu základů rodinného domku na SV okraji obce byly zdokumentovány zahloubené sídlištní objekty. Ve výplni objektů se nacházela tenkostěnná tuhovaná keramika, hojně množství fragmentů hrubé keramiky, mazanice, kameny a zvířecí kosti. Na základě keramiky datujeme objekty do slezské fáze KLPP. Lokalita se nachází na SZ svahu pod známým eponymním hradiskem věteřovské kultury. Na mapě ZM 1:10 000, list 24 – 44 – 21, je místo nálezu vymezeno souřadnicemi 437 mm Z s.č. a 62 mm J s.č.

Martin Hložek FF MU Brno

Resumé

Věteřov (Bez. Hodonín). „Lysé hory“. Schlesische Phase der Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

VĚŽKY (okr. Kroměříž)

„Telák“. Mladší doba bronzová. Sídliště. Povrchový sběr.

Dne 22. 11. 2003 bylo prostřednictvím povrchového sběru na katastru obce Věžky shromážděna menší kolekce keramiky. Lokalita se nachází cca 600 m jihozápadně od středu obce. Nevýrazný keramický materiál lze rámcově zařadit do mladší doby bronzové.

Zdeněk Schenk, Martina Sedláčková, FF MU Brno

Resumé

Věžky (Bez. Kroměříž). „Telák“. Jüngere Bronzezeit. Siedlung. Oberflächenmsammlung.

VÍTONICE (okr. Znojmo)

„Na klínku“, „Nad kravinem“, intravilán obce. Kultura únětická. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při výstavbě vodovodního přívaděče pro obec Vítonice se podařilo ve dvou polohách – „Na klínku“ a „Nad kravinem“ zachytit po dvou objektech, které můžeme podle sporadických souborů nálezů datovat do starší doby bronzové. Tři další objekty byly zachyceny na severovýchodním okraji intravilánu obce.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Vítonice (Bez. Znojmo) „Na klínku“, „Nad kravinem“ u. Bauter Teil der Gemeinde. Aunjetizer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

VRBÁTKY (okr. Prostějov)

„Na panském“ a „Za školou“. KLPP. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

V měsíci červnu 2003 probíhaly zemní práce související s rekonstrukcí vysokotlakého plynovodu DN 500 v úseku Prostějov – Blatec, a to v blízkosti obce Vrbátky. Celá trasa výkopu byla průběžně sledována a narušené archeologické objekty postupně zkoumány či vzorkovány. Ty byly zachyceny ve dvou polohách, a to v trati „Na panském“ (ZM 1:10 000, list 24-24-03, 28 mm od Z s. č. a 78 mm od J s. č.) a „Za školou“ (ZM 1:10 000, list 24-24-03, 27 mm od Z s. č. a 61 mm od J s. č.).

Obr. 11. Vrbátky, Za školou. Starolužický jámový hrob. Vrbátky, Za školou. Altlausitzer Grubgrab.

Archeologické situace zaznamenané v polní trati „Na panském“ dokládají existenci sídliště v době mladšího vývojového úseku kultury s moravskou malovanou keramikou a v období staršího lužického stupně kultury lužických popelnicových polí.

Zcela novým objevem je pohřebiště lužického a slezského stupně kultury lužických popelnicových polí zjištěné v trati „Za školou“. Celkem čtyři prozkoumané žárové hroby ukázaly, že se na nekropoli pohřbívalo minimálně od počátku mladší doby bronzové až do sklonku pozdní doby bronzové. Vzdálenost mezi hroby č. 1 a 4 činila 101 metrů, což naznačuje přibližný rozsah tohoto nově zjištěného pohřebiště. Velmi významný je zejména jámový hrob č. 2, který po provedení přírodovědných analýz svého obsahu a zevrubném posouzení archeologického inventáře umožní učinit řadu závěrů týkajících

se otázek pohřebního ritu v době zrodu lužické kultury na střední Moravy.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Vrbátky (okr. Prostějov). „Na panském“ u. „Za školou“. Lausitzer Urnenfelder Kultur. Siedlung u. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

ZLÍN (k. ú. Malenovice, okr. Zlín)

„Mezicestí“. Věteřovská skupina, středodunajská mohylová kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

V roce 2003 proběhla další etapa archeologického výzkumu na známé polykulturní lokalitě „Mezicestí“ na katastru Zlína –Malenovic, vyvolaná výstavbou dalšího nákupního střediska CENTRO II (lokalita je situována na ZM 1 : 10 000, list 25-31-24, od Z s. č. 227 a 233 mm a od J s. č. 74 a 98 mm). Poloha naleziště je na návrší mírné terénní vlny nad starou říční terasou levého břehu řeky Dřevnice (nadmořská výška se pohybuje kolem 195 m). Při realizaci průzkumných prací se ve čtvrcích I a II podařilo při snižování kulturní vrstvy (k.č. 600) doložit poměrně intenzivní osídlení na lokalitě v období věteřovské skupiny. Z její keramické produkce jsou zastoupeny převážně hrnce a džbány s plastickými výčnělky. Obzvláště zajímavým nálezem je exemplář tzv.vykuřovadla, které je zatím nejlépe dochovaným exemplářem v rámci východní Moravy.

Pozoruhodným nálezem je také ve fragmentech dochovaná podstatná část amforky z obj.č.614, kterou lze zařadit do období středodunajské mohylové kultury, jež je opět ojedinělým exemplářem jak v rámci zkoumané lokality, tak i v širším regionu na levém břehu řeky Moravy.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé

Zlín (Kataster Malenovice). „Mezicestí“. Věteřover Gruppe u. Mitteldanubische Hügelgräberkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZNOJMO (k. ú. Hradčtě, okr. Znojmo)

„Velké panské“. ÚK.Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě výtaku kanalizace pro obec Mašovice se podařilo zachytit na 200 metrech výkopu 4 objekty únětické kultury. Osídlená plocha je rozložena na mírném svahu se sklonem k východu a ostrým sklonem k jihu. Má nadmořskou výšku v rozmezí 345-352 m n. m. Přibližně 100 m jižním směrem je v terénu patrný výrazný terénní zářez, vytvořený činností bezejmenného levobřežního přítoku řeky Dyje. Podloží tvoří poměrně kvalitní jemnozrnná světle žlutá spraš, kterou místy střídá její degradovaná jílovitá forma. Trasa výkopu prořezala prostor polní cesty, kde byla mimo ornice zjištěna i poměrně mocná recentní vyrovnávka, složená z velkých lomových kamenů a skalní drtě, případně stavební sutě. Ze zásobních jam 505-506, 508 byl ovzorkováním získán pouze malý soubor nálezů. Nejdůležitější část nálezů pochází z drobné, pravděpodobně kruhové jamky, kterou výkop téměř zcela zničil (jáma 507), na jejím dně se nacházela menší koncentrace keramiky. Z ní se podařilo zachránit ve výkopku zeminy fragmenty esovitě profilované mísy s vně vyhnutým okrajem, leštěným hrdlem a plecemi a drsněnou spodní částí výdutě a dále spodní část větší nádoby (zásobnice) s drsněným povrchem.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Znojmo (k. ú. Hradčtě, okr. Znojmo). „Velké panské“. Aunjetitzer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.